

ДЬАХТАЛЛАР ААН ДОЙДУТААБЫ КҮННЭРИНЭН, КҮНДҮ ДЬҮӨГЭЛЭРБИТ!

Төрөөбүт түөлбэбит чэчирпи сайыннын!

САНА ОЛОХ

Чурапчы улуунун хаһыата

ХАҢЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫҢ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

2005 снл
Кулун тутар
6 КҮНЭ
САНА ОЛОХ
№№ 27-28
(9244-9245)

Чурапчы дьахталлара — олох оргуйар үөһүгэр

Олунньу ый 18 күнүттэн 28 күнүгэр дьэри СР Президиумун иһинэн Дьиз кэргэн уонна оҕо аймах дьаһалаларыгар комитет (председатель А.А. Сергучев) уонна СР Спортка уонна физическэй культурага комитетин (председатель М.Д. Гуляев) истэринэн республикага доруобуйа күнүгэр аналлаах "Доруобуйа дьиз кэргэн — доруобуйа обществога" дьиз декада буолан ааста. Биһиги улуустугар декада чэрчитинэн араас күрэхтэһиилэр, дьаһаллар тэриллэн ытылыннылар. Холобур, нэһиликтэр комплекснай спартакиадалара олунньу 18 күнүгэр Холтоҕо нэһилиэгэр дурбааха күрэхтэһиинэн садалаанна. Онно Соловьев уонна Бахсы нэһиликтэриттэн уратылар бары кытыннылар. Барыта 16 хамаанда күрөс быйдыаста.

Олунньу ый 19-20 күннэригэр Чурапчы сэлээнньэтигэр КСК-га "Виват-2005" дьиз балынай үгүс республикатаабы конкурс буолла. Дьокуускайтан, Мэҥэ-Хаҥаластан, Уус-Алдантан о. д. а. улуустартан, бэйэбит нэһиликтэриттэн элбэх оҕо кэлэн көрөөччүлэргэ сүрдээх интэриһинэй икки күннээх бырааһынныгы бэлэхтэтиллэр.

Олунньу 18-19 күннэригэр Мырылаага Соловьев нэһилиэгин кубогар волейболга сэттэ хамаанда ыттылаах олус тыҥааһыннаах күрэхтэһии буолла. Сылан орто-оскуолаларга "Аҕа күрөҕэ" буолла. Мугудайга 15 дьахтар 7 хамаанданан олус тэрээһиннээхтик волейболга уонна эстафетага күрөс быйдыастылар. Хайахсыска Одьулуун, Хадаар, Хайахсыт, Чакыр уонна Холтоҕо нэһиликтэрин спортсменнара оҕуол тенниһигэр табаарыстыы көрүстүлэр. Диринг агро-оскуолаларга 11 ыал ыттылаах "Педагог дьиз кэргэн" конкурс көхтөөхтүк ааста. Чурапчы сэлээнньэтигэр балыһа үлэһиттэрэ саахымакка, дурбааха итиннэ оҕуол тенниһигэр чулулары быһаардылар.

Оттон олунньу 28 күнүгэр чөл олох доктрина республикабытыгар ылынылыбыта бизс сыла туолуутугар аналлаах сана көбүгүрдэр технологиялар дьаарбаҥкаларыгар Чыаппара уонна Кытаанах нэһиликтэри бэйэлэрин үлэлэрин ситиһилээхтик көмүскэттиллэр. Кытаанах нэһиликэ (баһылык И.П.Игнатьев) бастаах миэстэни ылла уонна чөл олох тирэх нэһилиэгинэн ааттанан, Гран хаһаайынынан буолла. Оттон Чыаппара дьаһалтатын баһылыга В.М. Тимофеева "Чөл олох лидерэ" бэлэ туттарылына. Маны таһынан, Болтоҕо нэһиликэ (баһ. Н.Н.Попов) тьа сири КСК-ларын үлэлэригэр үтүс миэстэни ылан сыаналаах бириһинэн бэлэтиэнэ.

Быйыл Саха сиригн үлэһит дьахталларын I съездэ буолбута 80 сыла туолар. Онон сибээстэн республикага кулун тутар 7-16 күннэригэр декада ытыллар. Бу дьаһалы тэрээһиннээхтик ытарга улуус баһылыгын социальнай боллуруостарга солбуйааччы А.С. Иустинова салайааччылаах комиссия тэриллэн үлэтин садалаата. Комиссия быһаарытынан, биһиги улуустугар икки декаданы ытар буоллубут. Маннайгы декаданы кулун тутар 7-16 күннэригэр, иккис декаданы кулун Ийэ күнүн чэрчитинэн.

Кулун тутар 8 күнүгэр улуус баһылыга И.Н. Аммосов уонна улуус Дьахталларын Сэбиэтин председателэ С.Д. Васильева салайааччылаах бизс чулуу үлэһит дьахтар Дьокуускайга буолар үөрүүлээх дьаһалларга кыттыны ыла киириэхтэрэ.

Улууска "Ийэ доруобуйата — нация доруобуйата" акция ытыллыба. Кулун тутар 10 күнүгэр Сыланга оҕуруот-чугулар семинардара быааннанар. Онно тьа хаһаайыстыбатын министрствотын иһинэн үөрэтэр комбинат үлэһиттэрэ, учекайдар уонна ботанической сад специалистара кэлэн оҕуруоту үүннэрэргэ, чуолаан хортуонпуй, огурсу, помидор олордутугар, отонноок мастары, сибэккиллэри көрүүгэ — харайыыга аналлаах субэлэри биэриэхтэрэ, араас талбыт сизмэлэри атыылаахтара. Доруобуйа кулууптарыгар дьахталлар волейболга күрэхтэһиилэри Чурапчы сэлээнньэтигэр буолуоба. Итиннэ нэһиликтэргэ талыллыбыт активист дьахталлар улуус баһылыгын И.Н.Аммосов приемдар сыйдыахтара, дьахталлар семинардарыгар кыттыахтара. Маны таһынан нэһиликтэргэ, тэрилтэлэргэ дьахталларга аналлаах атын да дьаһаллар ытыллылалара быааннанар.

Оттон кулун билигин хомулла сыйдыар матырыяалларын улуус дьахталларын общественной хамсааһыннагар аналлаах киһигэ бөчөөтөнөн тахсыба. Ол презентацията буолуо.

Эһигиттэн ордук кэрэ
Баар дуо, сааскы сибэккилэр?
Бооллар эһиэхэ тэҥнээхтэр
Арды тыыннаах сибэккитэр —
Кыргыттар,
Дьахталлар...

Сибэккилэр, эһиги
Сайынга эрэ дьэри

Роман Данилов
ТЫЫННААХ СИБЭККИЛЭР

Силигилии ситэбит,
Сир ийэни симиигит.
Кэхтэр сизин билбэттэр,
Кэрэлэрин сүтэрбэттэр
Арды тыыннаах сибэккитэр —
Кыргыттар,
Дьахталлар...

Киэрэтэллэр олоһу,
Киэрбэт күннээх дойдуну.
Киэрэтэллэр саас-үйэ
Кэргэн, доҕор, эдьийи, ийэ
Буолар үтүө кэкиллээхтэр —
Арды тыыннаах сибэккитэр —
Кыргыттар,
Дьахталлар...

Үлэһит дьахталлары чинэстээһин, дьахталлар конференциялара, спартакиадалара уонна да атын дьаһаллар буолуохтара.

Муус устар 2-3 күннэригэр икки улахан республика таһынаах дьаһал биһиги улуустугар ытыллар. Одьулуунга "Эрэнэ күүтэбин эйигин" дьиз дьаһалга республика араас улуустарыттан эдэр дьон кэлэхтэрэ. Иккис улахан дьаһалынан республикатаабы алтыс "Аҕа күрөҕэ" быларыынны кыйылаахтар А.И. Васильев уонна кини уола Кеша дойдуларыгар Мугудайга буолар. Ол итиннэ кулун тутар 22 күнүгэр улуустарга "Аҕа күрөҕэ" былааннанар, кыйыттар республиканскай күрэхтэһиингэ кыттыахтара. Спорду сөҕөөрү күрэхтэһиилэри интэриһиргиир, бэйэлэрин улуустарыгар кыйыны бабарар улуутум олохтоохторун Мугудайга кэлэн көрөгүтүгэр ыгырабыт.

Түмүкүр дьиз кэргэттэр кэрэ аҕардарыгар куруутун кэрэни, үчүгэйи сыйдыаа сыйдыаргытыгар, кытаанах доруобуйаны, чөл туруктаах, баай-талым, дьоллоох, үтүн олоһу бабарыбыт.

М.Т.НОГОВИЦЫНА,
улуус дьаһалтатын дьиз кэргэн уонна оҕо аймах дьаһалаларыгар
отделын специалиһа.

ЭБЭРДЭЛИИБИТ!

Күндү дьахтар, ийэ дьахтар, дьахтар, дьахтар!
Аан дойду дьахтарларын уонна сэмэс саас бастаах
манылаах, бэрээдигтээхтэрин Эһигиттэн бэрээдигтээх
пенсионер-пенсионер дьахтарлар!

Бизистин иһарынан кэлэс Эһиги эрэнэ дьахтар-
сэрэһин, алааска эрэнэс, манылаах, бэрээдигтээх,
пенсионер дьахтарларын иһары, бэрээдигтээх, эрэнэс,
сааскы сылаас, манылаах, үтүн күүтүгэр, Эһиги бэрээдигтээх,
дьахтар, дьахтар, дьахтар, дьахтар, дьахтар,
сэрэһин эрэнэс, алааска эрэнэс, манылаах, бэрээдигтээх!

Доруобуйа бэрээдигтээх! Доруобуйа бэрээдигтээх, дьахтар,
манылаах, бэрээдигтээх, дьахтар, дьахтар, дьахтар,
күндү, үтүн, манылаах, бэрээдигтээх, дьахтар, дьахтар!

И.К.МАКАРОВ,
"Туймаада-нефть" ААО генеральнай директора,
СР Государственной Мунньабын депутата.

ЧУРАПЧЫ ДЕЛЕГАЦИЯТА МИНИСТЕРСТВОЛАРЫНАН СЫРЫТТА

Дьоккуускай куоракка икки күн уста-та ытыллыбыт Чурапчы күннэрин би-ир сүүрүн дьаһалларынан улуус муниципальнай тэриллитин баһылыга Инно-кентий Николаевич Аммосов министр-ствоулар салалталарын кытта дьыла-бабай көрсүһүлэрэ, дуогабар түһэр-синтэ буолла. Биһиги делегациябыт сылдыар күнэ, чааһа эрдэттэн чопчу-ламмыт буолан, хас биридди министр-ство көннөрү прием курдук буол-бакка, ирэ-хоро кэпсэтэргэ бэлэмнэ-нэн, көрсүһүлэр олус үчүгэй, добор-дуу быһыыга-майгыга бардылар.

Олунньу 24 күнүгэр сарсыарда 10 чаастан СР Экономическай сайдыыга министр-ствоулар буолбут кэпсэтигэ баһылыгы таһынан Чурапчы улуутун дьаһалтатын экономика, предпринимательствога уонна эргиктэргэ сай-дытын управлениетын начальнига О.П.Мо-настырева, "Чурапчы" ТХПК директора А.Т.Но-говцын, дьаһалта юридическай-правовой от-делын начальнига Е.И.Попов кыттыны ылы-лар. Министр В.П.Ефимов специалисттарын ыгыран, чопчу уонна чуолкай эппиэттэр бэ-рилиннилэр, кээг кэпсэтин табыста. Баста-тан, республика финансовай сайдытын, бух-галтерскай көрдөрүүлэр тустарынан экрэн-нан экспресс-көрдөрүү ытыллына. Дьаһал-таттан киллэриллибит 2008 сылга дизри-онгоһуллубут экономическай былаан тула кэп-сэтилэр. Ааспыт сыл бос ыйыгар биһиги дьаһалтабыт 2004 – 2007 сылларга улуус э-кономическай сайдытын кэскиллээх былаанна-рын СР Правительствотын экономическай сэ-биэтигэр "үчүгэй" сыанаба көмүскөбүтэ. Бу үлэ республика үрдүнэн бири бастакынан көмүскэммитин уонна холбурга туруоруллу-бутун бэлэтиэххэ наада. Ити программа би-лигини олохтоох бэйэни салайыныыга кири-и кэмгэ улахан оруоллаах буолуо.

Экономика министристотугар буолбут кэпсэтин бу программа тула буолла. Министр Чурапчы дьыно тоҕо промышленноска сыс-темматтан ыйталаста, тьа хаһаайыстыбатын бороодуускуйата 50 бырыһыана улуус тас өттүгэр атылланара кыратын эттэ, отук ба-лаасатыгар ыарахаттар баар буолуохтарын сэрэттэ. Министрство специалисттара бири-дирлээн улууска кэлэн үлэлэһэргэ-тыларын биридиэр. Түмүккэ улуус баһылыга министр-гэ Махтал суругу туттарда, хардатыгар Виктор

Петрович айылба ойуулаах хартынанан бэ-лэтиэтэ.

Салгы 12 чаастан Правительство 2 Не-дээк дьыатигар СР Культурага министр-ствоу-тын үлэһиттэрин кытта эмиз истиг, иһирэх көрсүһүү буолла. Манна Иннокентий Николае-вич тэңэ улууспут культурага управле-ния начальнига Д.Д.Попов уонна 20-чэ кыһылзак делегация сырытта. Чурапчылары "дьялээктэр" ытыс тыаһынан көрсүлэр. Министр А.С.Борисов бэрт кылгастык респу-блика культура эйгэтигэр үлэтин, онно Чурапчы улуутун кылаатын кэпсэттэ. Биһигиттэн Дми-трий Дмитриевич эмиз культура управле-ния үлэтин, билигини баһааныытын би-лигини эрдэ. Соторутаагыта министр Мос-ко-вага баран РФ культурага министр-ствотун кытта дириг ис хоһоонноох сөбүлэһи сурук-ка иһин баттаһан кэлбит. Маньк ис хоһоон-ноох дуогабар биһиги улууспутун кытта иһин баттанын иһинэ специалисттар хас биридди салааларынан, пууннарынан ырыттылар, көннөрүүлэри, эбии киллэриилэри быһаарыс-тылар. Бу дуогабар аан бастаан Чурапчы улуутун кытта түһэрсилиннэ. Андрей Савин бу кэннэ үөрүүлээх быһыыга-майгыга бири дойдулаахтарбытыгар Кындааллаабы "Олоҕо дойдута" культурнай-этнографическай ком-плекс уус-уран салайааччытыгар А.Е.Колес-ова уонна Мугудайдаабы Сыһыаланг киини директорулар В.М.Лаврентьева "СР культу-ратын туйгуна" бэлэтиэри туттарда. Минис-терство Бочуотунай грамоталарынан управле-ния начальнига Д.Д.Попов уонна информаци-оннай-методическай киини директора Г.Г.Ма-карова наҕараадаланнылар. Иннокентий Ни-колаевич министр Андрей Савин Борисов улуус культуратын сайдыытыгар көмөтүн Мах-тал суругунан бэлэтиэттэ.

2 чаастан баһылы СР Тууга министр-ствотугар кэлэн министр С.Я.Дерезовскай кытта сырыт көрсүтэ. Онтон салгы икки өрүт кэпсэтиитигэр ааста. Көрсүтүүгэ Чурапчытан 11 кыһылзак делегация кыттыны ылла. Ол курдук, баһылыгы туугу болпуростарыгар солбуйааччы А.М.Кириллик, Одьулуун, Чыап-пара нэһиликтэрин баһылыктара, Хайахыт оокулатын директора уонна туугу тэрилтэ-рин салайааччылары, специалисттара кэлбит-тэр. Мунньабы министри бастагы солбуйаач-чы В.В.Расторгуев салайан ытта. Дьиз-уот управлениетын начальнига А.И.Ильин, "Якут-проект" ААО генеральной директора И.С.Анд-

росов, государственная сакаасчыт өтүттэн И.И.Попов, "Саха сирэ – XXI-с үйүбү" управ-ление начальнига И.С.Емельянов, министр-ство былаанньыр-экономическай отделын на-чальнига Г.Р.Гермогенов, "Туймзада" ФАПК отделын начальнига А.И.Соломонов кыттыны-лар.

Кэпсэтин, сүрүннээн, быйыл үлэбэ кири-эхтээх Чыаппара тэас оокулатын уонна көһөрүлүү кыттылаахтарыгар аналлаах оло-роор дьиз туугуларын тула барда. Түмүккэ бу объектары быйыл хайаан да үлэбэ киллэрэргэ дьиз быһаары ылыллына. Д.П.Коркин ааты-нан Чурапчытаагы республикатаагы оҕо спортивнай интернат-оокулатын туугута быйылгы былаанга кирибэтэрин бэйэ күүһүнэн тутарга дьиз буолла. Маньаха гене-ральнай бэдэрээччи М.Н.Матвеев ("Якут-центрснаб") сөбүлэһин биридэ. "Нюкне-Ленский" ААО-тан 1,5 млн. солк. иэс ыларга кэпсэтин барда. Онон быйыл кулун тутар ый бүтүүгэ саага оокула сваята туһууэ. Биллэ-рин курдук, улууспут киинигэр "Маарык-аан" ПО таһыгар уонна арбаа дэриэбинэбэ оло-роор дьизлэр сваятара түһэн тураллар. Итилэртэн биридэстэригэр үлэни сабаларга чурапчы-лар үп-харчы көрдөстүлэр. Онуоха анараа өрүттэн специалисттар кэлэн миэстэтигэр көрөн барыах буолулар. "Үтүө дьыала" көрөр испиһигэр улуустан түөрт объект киридэ. Ол курдук, Чурапчыга 90 миэстэлээх "Тулукча-ан" үлүйээн, Сыланга 200 миэстэлээх кулууп, Хатылыга начальнай оокула, Мугудайга үчэ-сковой баһыла дьизлэрин туугуларын ыт-тарга Правительство илии баттаата.

Бу кэннэ туугу министр-ствотын, "Якут-проект", "Саха сирэ – XXI-с үйүбү" тэрилтэлэр аадырыстарыгар улуус аатытан Махтал су-руктар туттарыллылар. Биһигиттэн дьаһал-та кылаабынай архитектора П.М.Габиев уонна "Чурапчстрой" ХЭО кылаабынай эконо-мия А.И.Гурьева тууга өр сыллаах үлэлэ-рин иһин министрство Грамоталарынан наҕараадаланнылар.

Салгы 4 ч. 30 м. Чурапчы делегациятын СР Тьатын хаһаайыстыбатын министр-ствота приемиаата. Актовай саалаба министр А.И.Степанов, Ил Түмөн депутата, бири дой-дулаахпыт А.И.Поисеева, улуус баһылыга И.Н.Аммосов, нэһиликтэр баһылыктара, тэ-рилтэлэр салайааччылары кыттылаах кэпсэ-тин буолла. Ыадыгытар өтүлэриттэн тьа хаһаайыстыбатыгар тахсар уларыйыларга

элбэх ыйытын киридэ, онуоха туһааннаах спе-циалистар толору эппиэттэри биридиэр. Түмүккэ Сылангаабы "Маара" баһынай хаһаайыстыба салайааччытыгар К.В.Макаро-ва "СР тьатын хаһаайыстыбатын туйгуна" бэлэтин министр тус бэйэтэ туттарда.

Олунньу 25 күнүгэр Бэчээт дьизтин иһигэр куорат прессатыгар үлэһин-хамсы сылдыар Чурапчы улуутунан төрүттээх уонна улууска үлэһин сылдыбыт журналистарга аналлаах пресс-конференция ытыллына. Манна анал ыгырыынан "Саха сирэ" хаһыаттан Петр По-пов, Татьяна Маркова, "Илгэ" Издательский Дьизтэн Марина Тимофеева, Борис Павлов, "Арчы-Забота" хаһыаттан Николай Петров, СИА фотограба Петр Оксеновичев, радио үлэһитэ Светлана Лаврентьева, "Чолбон" су-рунаалтан Семен Попов, Айылба харыстабы-лын министр-ствотунан Степан Попов кэлэн, улуус баһылыгар И.Н.Аммосовка, Бэчээт дьы-алатыгар департамент салайааччытын сол-буйааччытыгар Ф.П.Пестряковка, ис дьыала отделын начальнигар К.К.Неустроевка, Кытаа-нах нэһиликтин баһылыгар И.П.Игнатеева ытыллылар биридиэр. Бу кэпсэтин сүрүннээн биридинсэн журналистар улууска кэлэн анал матырыйааллары бэлэмиэктэргэ. Ол курдук, сотору кэминэн "Новости Якутии" сурунаалтан Ангелика Моросова кэлэн үлэ-лирэ былаанналар. Көрсүтүүгэ кэлбит бири-диэлээн журналистарга улуус социальнай-экономическай сайдытын республикатаагы бэчээккэ сырдатты иһин Махтал суруктар тут-тарыллылар.

Ити курдук, Дьоккуускай куоракка ытыл-лыбыт Чурапчы улуутун күннэригэр агардас аты-туугу, культурнай программа эрэ буол-бакка, сазмай кылаабынайа, улуус иһинки сайдыытыгар былааннары түһэрсин, добор-дуу сибээһи олохтообун дьыалабай көрсүтүүлэрэ буолулар. Бу кэпсэтиитэр СР Правительствотын председателэ Е.А.Борисов биһиги улууспутугар рабочай сырытын түмүктэринэн 2003 сыл балаһан ыйын 13 күнүгэр таһаарыт дьаһалларыгар олобуран ытыллылар. Сотору кэминэн Чурапчыга 2005–2007 сылларга улуус социальнай-эко-номическай сайдыытыгар Правительство таһымынан мунньах ытыллара былаанналар.

Оксана ЖИРКОВА.

ДЬАҤАЛТА СҮБЭТИН МУННЬАБА

Кулун тутар 2 күнүгэр "Чурапчы улуута (оройуона)" муниципальнай тэриллин Сүбэтин мунньаба буолла. Мунньабы баһылы И.Н.Аммосов салайан ытта.

Бастагы болпуротунан улууска хаһаан ууттутан сэрэхтээх буолуу комиссиятын тэрийи көрүлүнэ. Сүбэ чилиэттэрэ улуус баһылыгын бастагы солбуйаач-чы Н.Н.Попов салайааччылаах комиссияны биэргэт-тилэр. Маньк комиссиялар нэһиликтэргэ эмиз тэ-рилизтэхтэр.

Иккиннэн, "Улууска судебнай-медицинскай экс-пертизаны онгорууга Чурапчытаагы киин баһылаба судмедэксперт штатын көрүү туһунан" болпурот тур-да. Информационны улуустаагы ис дьыала отделын на-чальнига К.К.Неустроев онгордо. Эт-хаан этэтиллээх буруйу онгорууга РФ Холубунай-процессуальной ко-дексын ирдэбиллээн анал бэрэбиэркэ үлэлэрэ ыт-тыллылар. Онно буруйдаах онгорбут дьайыта сөптөөхтүк быһаарылларыгар (квалификационнары-гар) эмсэдалэммит этэйиһэ судебнай-медицинскай экспертизакан быһаарыллар. Билигин Чурапчы улуутун олохтоохторо иһин быһааргара Дьоккуускайга СР Доруобуйа харыстабылын министр-ствотын судеб-най-медицинскай экспертизаны онгоруу бюротугар кириэлэр. Онон кэлиһэ-барыга транспорт булуугу-гар, антах кириэн учараттааһынга элбэх бириэмэ-барар, ороскуот онгоһулар, дьыала көрүлүүтүгэр уһаһын таһаарыллар. Ол иһин маньк специалист улууска көрүлүрэ бүтүгү күн ирдэбиллээн буолла.

Тыл эппит киин баһыла кылаабынай араба В.А.Сотников, прокурор Ф.М.Борисов, "Полет" МУП начальнига, Улуус Мунньабын депутата В.В.Ершов, улуус баһылыгын туугу болпуростарыгар солбуйаач-чы, сүбэ чилиэтэ А.М.Кириллин бу болпурот кэмигэр турбутугар, судебнай-медицинскай эксперт буолар кадр көрдөөһүнү, үөрэттэран көнүл ылыны тэрийи-иэ тохтоотулар.

Үсүүнүн, "Российской Федерациига бэйэни са-лайыныны тэрийи үлөсэй принциптар" дьиз Фе-деральной сокуону толоруу туһунан информацияны

Сылан нэһиликтин баһылыга И.В.Башарин онгордо. Нэһилиэк активыгар, тэрилтэлэринэн, учаастактары-нан бэйэни салайыныыга кириһигэ араас өрүттээх үлэлэр ытыллылар. Структура моделларымтан үлүс варианы талыттар. Бэйэни салайыны сөбүлэһэр 18 киһи талылыбыт. Киһилэр түөрт төгүл сүбэлэһи мунньабы тэрийбиттэр. Нэһилиэк баһылыгын дьаһалынан 2006 сыллаагы бюджетэ бэлэмниир, устаал бырайыагын онгоруу комиссиялар тэриллэн үлэ-лэрин сабалаабыттар. Нэһиликкэ баар баай-дуол комплекса чуолкайдэммит, сирдэрин границата би-гэрэммит. Сыланга юрист, экономист үөрэхтээх кадрдар суохтара ыарахаттары үөскэтэр.

Бу болпуротка пенсионнай управление начальни-га В.В.Макарова үп-харчы туттуугугар ааҕан-суоттаан үлэлииргэ, туугу ханна төлүүр чуолкай билэргэ, Хол-тоҕо нэһиликтин баһылыга А.П.Старостин нэһилик-тэр бюджеттарын онгорууга көмө, үөрэтин наадатын, В.В.Ершов нэһиликкэ производство бары көрүнэ-рин үчүөттүүргэ, үөрэх управлениетын начальнига Е.С.Сидоров нэһиликтэргэ бэйэни салайыныыга ки-риһигэ үөрэх тэрилтэлэрин хайдах үлэлэтиэххэ сөбүтэр, "Сахателеком" АО Чурапчытаагы филиалын директора С.Д.Васильева саага тахсыахтаах сокуон-нарга олобуран үлэлэһиһигэ, дьаһалта кадры саай-ар отделын начальнига М.И.Лоскин үлэни былаанна-нытыыга, Улуус Мунньабын председателэ Г.В.Смир-ников нэһиликтини кытары үлэлэһиһигэ бэйэлэрин этиилэрин туһаайдылар.

Төрдүс болпуротунан "Улууска 2005 сыллааха тьа хаһаайыстыбатын бороодуускуйатын соботуока-лааһын былаанни биэргэтиги" киллэрилиннэ. Инфор-мацияны тьа хаһаайыстыбатын управлениетын сүрүннүүр специалига М.Н.Макарова онгордо. Болпу-рус сүрүннээн элбэх ыйытылар, чуолкайдаһынар киридилэр.

Бары көрүлүбүт болпуростарга тустаах быһаа-рылар ытыллылар.

А.СЛЕПЦОВ.

БЫЫСТАПКАБА СЫЛДЫН

Улуустаагы киин библиотека "Уран" мин-вернисажыгар айар талачаннаах, уран тарбахтаах улууспут олохтоохторун үлэлэрэ көрдөрүүгэ туруоруллулар.

Дьахталлар Аан дойдутаагы күннэрин көрөө бу күннэргэ ми-ни-вернисажка киин сэлэһиньэбит олохтооҕо, эдэр, талааннаах Н.Н.Сав-вина үлэлэрин быыстапкага тэри-линнэ. Манна айылба кэрэ көстүүлэриттэн сабалаан сцениче-скэй көстүүмнэр эскизтарин, үлгүү көстүүмнэрин сэргээн көрдүхкэ сөп.Надежда Николаевна хар-тыналарга ис-иһиттэн сыр-ды, тырманы, кэрэбэ, үчүгэйгэ ыгыра-ууга турар курдуктар.

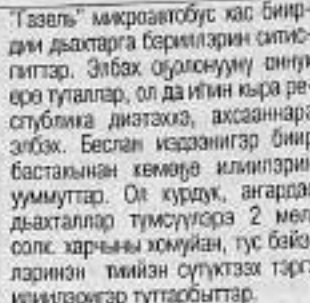
Надежда Николаевна Намнаагы педучилище худо-жественнай-графической отделениетын, Хабаров-скайдаагы госинститут ху-дожественнай-графической факультетын бүтэрбитэ, үлэтин преподаватель баһылыгын сабалаабы-та. Надежда Николаевна уруһуудуурун таһынан сценическэй көстүүмнэр эскизтарин онгоруу. Киһи айыт көстүүмнэрэ бири-истээх миэстэлэргэ тик-сэн,санэриини, кэрэх-сэбилли ылбытара.

Айар куттаах киһи билигин улууска аан ба-стаан дизайн-студия тэ-рийэн үлэлэтэн эрэр. Чурапчы улуутун олохтоох-торун художник-дизайнер Надежда Николаевна Савина быыстапкагыгар кэ-лэн сылдьып, сэргээн дьиз ыгырабыт.

Д.ЕГАСОВА, библиотека методига. Хаартыска: быыстапка түгэнэ.

О Ъ О Б О
Т И Г И Н И И
У М А Й А Р

Иккинчү күн "Я могу – 2004" акция түрүгүн татаардылар. Манча оңчулары истин, ырытын буулду. Культурда, ычаты кылга, социальнй үлгүг темалары ылаң олуру камүскүзөтилэр. Хамойусунин, бийлги республикабыт кэмигэр үлэтин сатаан түһэрбэтэр. Бийридиктээн уонна сөбизиттэринэн кыйынмылзактар ааттаннылар. Биир сүрүн дьаһалыннан диклзаттары истин буолла. РФ Доруубуй харыстатылган министросте сөбү

Пленум бастагы күнүгү Башкортостан Дыхаталары Сэбияни презентацията буула. Делезкин 15 киһилээк. Олор истэргэ республикаларын дыктар-репутатара бэйэлэр. Улааларыңа бу бирдир саалана сыйадыларын кордөрө сырдатыллар. Предсателлоро олус актыыбынай, чыкы куустарба биллэр. Бу сабит экономика, чаа олох улааттар, быйыбар кампаньыларга астыбынай кытыны ылбыт. Маңы таһынан делегацияга кууска улааппыла эбит, 10 сыйадылар да

Биймд, 2005 жилд, Саха сирин дяхталларын I-кы сьезгэргэ ыктылыбыта 80 сьыен туспар. Бу улэсэн хамсаань улэбүлүбүтү датар. Дьахтар күттүг республика үрдүнэн кээпкэн бэлэстэнэри турар. Бийиги үлүүстүгүг эмэс декада чэрчитинэн үлэ барыаба. Улууску дьахталлар үлэсирин туһунан ахьыларга олодурбут кинигэни таһаарга бьылэньбыт. Ол презентацията аны күһүн Ийэ нэдиэстэргэ бьуларга күтүлүр.

Оксана ЖИРКОВА кэпсэттэ.

Уматтан бастагы – биір дойдулақты С.Д. Васильева.

Вера ойуукаралы ооннуур эер саага кы-
ыс сэрэ Амма эбэ кытылыгар аасыта. Тыва
оютук скаринан кыра сааыттан үлүс-хамнаста
сыста улаагыта. Амма орто оскулатын 1972
сыллааха үерээн Бүтэрбит. Ончолорго
иэнгик тарбаымат девининан "Оскула —
производство — үрдүк үерэк" девининан салайтаран,
кылааһынан тутуслугунан сооха ферматыгар
ижи сыт үлүсүбүтэ. Салгыы ханча үерэнэ ба-
рыаха, тух иэни талыаха дикан боптуруоска
комсомолка кыргыттар үлүстүк каласталарга.

— Чуратчыбыт суола олоһоор, олу да
кубадан ! Мындагайыттан оройуонга дээр
аара хонон тийбиһер, онтон Алларээ Бэстээх-
тэ Чуралчыга элэи эрэйи ийи кэсими да бар-
бат. Агардас Хаар Баладан обуругу төһөлөөх ай-
анньыты, суоллары ытатарый ? Мин хата,
ообуруу иккөөр үердэр барыам, кэлэмин
Чуралчы суолун оңордум, — дикан комсомолка
Вера биир бик быһаарыныи илбүтэ

Ол кэмтэн ыта дээ, харыс да халбарыйбака бу
тэриптэбэр үлэли сырыабын. Техниктэбигим,
эмтэ да маастардан илбүтүм, билигин кадр
отделин салайабын.

1970-с ыллар бүтүүкүрүтөн садалаан рес-
публика үрдүнэн суолга улахан үлүсү ытыллы-
бытара. Ол иһинэр, 1980—1990 сс. "Алларээ
Бэстээх — Магадан" федералинай трасса
оһоллутубута, улусу иһинэри суолларга үлэ
барыта. Маныаха барытыгар улус биир сүрүн
тэриптэтин быһытынан, Чуралчыгаар суолу
көрөр-өрөмүөннүүр ГУ үлүсүбүтэ. Вера Инно-
кентскаа тус бөйүгэ сүтэн-хөтөрөн бүлүдө-
рынан буору астарбатаһын да иһинэр, специа-
лист быһытынан уурбуг кылаата улахан. Ол
күрдүк, суолу тутуу техникескэй өтүн оңорон
үбү көмүскээһинигэ, үлэһитэр үлэһитэр усулу-
будаларын тэрийүүгэ үгүс сыратын уурбута. Тус
үлэтин общественнай дьаарыгы кытары дьүөр-
дээн, комсомольскэй, партиянай тэриптэлэр с-

Эдэр саас романтикатаг хичини Благоев-
щенская куоракка тиздибитэ. Амур збэ хотун
үрдүгэр тувар Благоевщенская куоракка саа
үүс калүэнэ ыччата талаһыан таласпыт сирэ.
Злбэх сыйлар усталаһыгар тыа сирин ыччата бу
куорат урдүк уонка анал орто үрдүгүн ыбалары-
гар күүһүнэн эрч, ууһуал буолбуттара, арас
төөһүмскэй идаллэри баһылаабыттара, Төрөөбүт
республикаларыгар кэлэн нуруст халаһыһыбы-
тын сүрүн тутуах салааларыгар таһаарыллабытх
үлэстэбиттара, үлүһүн сыйдыһаллар итинэн үлэ-
ликтэре да турдаҕа.

Берэ тээ хайзайстабатын министерство-
тын илэрлэллнетын Давнай Востог суол
уонна тулуу специалистарынан хаанчыллар
салаах сага аһыллыбыт. Амурдаагы строителнай
техникума үөрөнэ ниирбитэ. Кордоох-кордоох
студенческой сул биллибэккэ аастыта. Үөрөтүн
1977 сыллааха бүтэрэн "Массовая суолуа тех-
ник-туалаачы" дипломнаах эдэр специалист
дараагы үөрөтүбүт Чукоткага кэлбитэ.

– Бийиги хүрч техникүм иккис үлүстара тийбит, – дээн кэлсипир Вера Ильинична. – Оно-догдо учуулал уонна эрч үрээрин бүтүрүт боллору онно иккис-үс тий хэалларан үлүстэр илэрэ. Бийигини “дойдугуугар маадалаах үөдүөлүстөрүт” дээн тута. Саха сиринг ыһа-аһа, Маар-Бийиги тийал, маана таласпыттм.

Чурагчынаары ис дымала отделеыгар 17 погон наах кыргыттар араас дуоһунаска үлэтиллэр. Эдьонтон хаалсыбакка түүннэри-күннэри, ардыгар "Ийе" аналан да үмүн үлэтии сылдыр сотруудник тарбыт туһунан мин бүгүн кэпсэтиэхпин баарарайын.

Силиэстийэлиир бөлөх начальнигынан юстици майора О. Н. Федотова үлэтиир. Кини ИДьО-Б 1994 с. оройуоннаабы народнай сууттан младшай следовател мин үлэни кэлбитэ, онтон 1999 с. старшай следователитин аһаммыта. Ольга Николаевна байатын үлэҕэй эрэ хаачыстыбатынан көрдөрбүтүгүнүн, кээкиллээх специализи быйытынан өр таһаарылан 2003 сыллаахтан силиэстийэлиир бөлөх начальнигынан аһанан күн бүгүгүгэ дьэр үлэлимин сылдьар. Үлэтигэр сүрдээх элпистинэстээх

МАҢОР КӨ

ханнык да ыарахаттартан чабыйан турбат. Чурапч улуутун ИДьО начальнигын биир бастыг солбуйааччыта. Биир оҕо иһирэх ийгэ, көрө ханнаайка. Кини уона илин энэр үлүүстэр ИДьО сотрудниктары спартакиадаларыгар бастилиэтинэн ытыга хас да төгүлүлээх призера. Үлэтигэр үрдүк ситиһиниэригүнүн "За отличие в службе" 3-с степеннээх мэтээлинэн, "За отличную службу в МВД", "200 лет МВД" анал бөлүкэлэринэн, элбүк Бочуотунай грамоталарынан наараадалааммыта.

Милиция майора Г.К. Баишева штаб начальни-
га. Үлэтгэр сурдзах элпизитинэстээх, ирдэбиллээ
Отдел биир тулар тутуага, бастыг спортсмен. Ки-
нэт суох биир да культурнай дыһал, отдел ар-
тиһигэр буолбакка, улууска да барбат диэгэхли-
смуна суох буолуо. Галина Константиновна 195
сыллааха культура эйгэтигэр үлэли сүлдьэн дел-
гатынан талыллан Саха республикатын аатыттан Л-
нинградка культура үлэһиттарин Бүтүн Росси-
таагы съездтарыгэр кыттыбыта. Үчүгэй тэрийээ-
чини улуус салаатата ИДЮ-га кадрдары бефдергет
бэрэздэринэн аһабыта, сыһыпатах эбит. Бу кэн-
тэн Галина Константиновна отделега аһаас дуһуһу-
тарга үлэлээн кэллэ, билигин штаб начальнига. Ү-
лэтэ "За отличие в службе" 3-с степеннээх мед-
лыһан, "За отличную службу в МВД", "200 лет МВД"
анал бэллэлэринэн сыһалламмытара. Галина Ко-
нстантиновна 3 ыла икэтэ, биир сиэн аһаас эбэтэ.

Милиция майора Л. С. Агакова ИД-С-ба 1998
 сылтааттан улэтин сокуоннай саастарын ситэ или
 буолор инспекцияларын инспекторына
 саалаабыта. 2001 сыллааха паспортнай-визова
 сылтаата начальнигынан атаммыта. Уолуксоро кытта

нах ирдэбили, диссидентлиинэ, үгэ хаачыстыбатын тулгуур. Сөмнөдөс майгылаад, дэсүнү кытта уюлсай тыл булбута эрэ баар буолар. Коллектив бичир, киэн туттар хилинэ. Лена Семеновна 4 оро истинг ийэ-тэ.

Милиция майора Е. М. Ефимова ИД-О-54 199-салаастан үзүлүп, Кичини Чуралчы уулуун даян-норо участкавой уполномоченнайдары салайысчы быгыттыан үчүйдик багылалар. Кичи эмес атын кыргыттар курдук милиция араас хайыскатын бор-тын борубалаабыта, ордук участкавой милиционер: хайыскатынан ер үзүлсөт, Далай да участкавой милиционердэр кичини убаастаан "блннги яабаб" диян эпикэртэ дуо. Майор Ефимова участкавой уполномоченнайдар начальниктарынан 2000 с. үз-

Мин кээсээбит майор кыргыттарым сөзгө ол-
делга араас үлөмүр сөзө аңардарбыт элбэхтэр.
Кинилери барыларын, ону таһынан Чүрөлчү
үлүтүгүтүр олорор эбэлзери, ийилери, кыргыттар
бу тийизен калбит саяскы бастакы быраалынымы
нан иттикти-истингилик ИДЮ куустаз аңардары
ааттарытан эбэрдалыбыт!

Барарабыт элиэкэ Өлүөкө очуостарыны үрдү
чылчаалары, үрүйэ уугулуу ыраас тапталы, сака ки-
ил маһыны кытаанах доруубуяны, олонхонуу үйү-
үйсүн, толору кимистаз чүрөлүнүү дылу-саргыны
Санаабыкыт барыга сатаһын, туһуруктү барыга "у-
бустун, кийи буолан кийбейин, сака буолан саңда-
рыт, үс саканы үөскэтип, түп саканы торутуп
Дьоннорут-доруутторут ортолоругар өрүү маннь
күлү-үөзү сылдың, салыхымы сыйбарас санаала-
нып, хомойуу-хоргутуу дьон түгүн билимэк. Эһиң
олоххугар маңдыгын саңдал саас, самаан сайын
көмүс күлүн, кырма кыһын эриллэн кэгэ түрдүнүн

Максим АММОСОВ, милиция майор
И.Ю. начальника уголовного розыска

М. СИДОРОВА, журналист

Р.СИБИРЯКОВА.

[illegible]

2	Кресло оперативное	шт.	14
3	Тушба	шт.	5
4	Компьютерный стол	шт.	10
5	Шкаф для документов	шт.	11
6	Шкаф для одежды	шт.	8
8	Сейф для документов	шт.	3
9	Жалюзи	шт.	7
10	Зеркало	шт.	3
11	Стол овальный для заседаний	шт.	1
12	Ступня	шт.	10
13	Стол обеденный	шт.	1
2	- Источники финансирования: местный бюджет, муниципалитет образования "Чурапчинский улус (район)"		
3	Информация о способе, порядке, месте получения конкурсной документации.		
Стоимость конкурсной документации 200 рублей, документация предоставляется после перечисления невозвратной суммы на р/с по письменному запросу на фирменном бланке с указанием наименования конкурса и даты.			
Реквизиты:			
Наименование организации: Администрация Муниципального образования "Чурапчинский улус (район)"			
Адрес: Республика Саха (Якутия) Индекс 678573 Чурапчинский улус с. Чурапча улица Ленина 41			
ИНН 1430007786 Р/с.с/ет 40204810400000000027 Р.с. Чурапча БИК 049830000 КПП 143001001 ОКПО 23296162 ОКАТО 14 04010 01			
ОКВЭД 75.11.31.			
ОКГУ 32100			
ОКАТО 98258870001			
4	Информация о порядке конкурсных заявок.		
Срок окончания приема конкурсных заявок: 1 апреля 2005 года 18 часов 00 мин. по местному времени			
Дата, место и время вскрытия конвертов с конкурсными заявками:			
Конкурс № 1 - 3 апреля 2005 г. 15 ч. 00 мин.			
Конкурс № 2 - 4 апреля 2005 г. 10 ч. 00 мин.			
Конкурс № 3 - 4 апреля 2005 года 15 ч. 00 мин.			
Конкурс № 4 - 5 апреля 2005 года 10 ч. 00 мин.			
Конкурс № 5 - 5 апреля 2005 года 15 ч. 00 мин. (прямая мест. администрация).			
5	Дополнительная информация: о конкурсе могут принимать участие заинтересованные лица, обладающие правомочиями и полномочиями Указа Президента РФ от 8.04.1997 г. № 306 «О мерах по реализации лицензионно-государственных и иных полномочий в области поставок».		

тия) и средним специальным образованием 2 года 4 мес.

Конкурсная вступительные экзамены проводятся в августе в объеме программ средней общеобразовательной школы: на 4 года 6 мес и 5 лет — по русскому языку и литературе (исключено), истории России (устно), обществознанию (устно), физической подготовке; на 2-е летние обучения — по русскому языку и литературе (письменно-исключено), истории России (устно), физической подготовке.

Курсантами на числе рядового и младшего звания, прослужившими в органах внутренних дел 6 месяцев и более, выдвигаются с лад денежного содержания по последней должности, замещаемой до поступления в институт, надбавкой за выслугу лет.

Ежегодно курсантам предоставляется пятый 30-дневный каникулярный отпуск и зимний каникулярный отпуск, продолжительностью календарных дней.

Лицам, окончившим институт по специальности (специализации) присваивается звание лейтенант милиции. Выдается диплом с указанием специальности — «юриспруденция», присваивается квалификация «юрист», специализация «уголовно-правовая».

Лицам, окончившим институт по специальности-специализации (4 I две 6 мес.) присваивается звание лейтенант милиции. Выдается диплом с указанием специальности — «правосудительная деятельность» [высшее профессиональное образование].

Лица, обучающиеся по двухгодичной форме, после двух лет обучения получают среднее юридическое образование, им выдается диплом с указанием специальности — «правосудительная деятельность», присваивается квалификация — «юрист» и звание лейтенант милиции (осущин).

Отдел кадров Чувашского ОВД

Цели и задачи: Пропаганда здорового образа жизни, разносторонних видов спорта, пропаганда баскетбола, укрепления дружеских отношений среди молодежи.

Дата и место проведения: 13 марта в 9:00 Культурно-спортивный комплекс, с. Чулуур.

Организаторы: Администрация КСК

Условия проведения соревнований:

- Команда состоит из 5 игроков + 3 запасных игрока.
- Блуждающая форма и нагрудные номера обязательны.
- Каждая команда вносит залог в сумме 500 рб
- Соревнования проводятся по круговой или групповой системе в зависимости от численности команд.

Примечание: Команда с лучшей игровой формой будет награждена специальным призом. Во время соревнований будут проводиться конкурсы среди зрителей и для игроков.

